

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobců: **a) Z. G., b) S. I. a c) L. I.**, zastoupeni advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem, Lidická 81, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2024, čj. OAM-1589/ZA-ZA11-P05-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2024, čj. 34 Az 10/2024-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Žalobci jsou státní příslušníci Státu Izrael. Dne 20. 11. 2023 podala žalobkyně a) svým jménem a jménem nezletilých žalobců b) a c) žádost o mezinárodní ochranu z důvodu konfliktu, který probíhá v jejich vlasti. Žalovaný žádosti nevyhověl, neboť dospěl k závěru, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (*zákon o azylu*), pro kterou by mohla být pronásledována, nebo že by žalobcům hrozilo pronásledování v případě jejich návratu podle § 12 písm. b) cit. zákona. Z tvrzení žalobkyně a) žalovaný neshledal ani nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti, neboť dovodil, že k ozbrojeným střetům dochází převážně na dvou místech, a to na území Pásma Gazy a na severu Izraele u hranic s Libanonem. Ostatní části Izraele jsou pod kontrolou izraelských bezpečnostních složek, přičemž v centrální části, kde žalobci žili, je situace nezměněná a stabilní.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci u Krajského soudu v Brně, který ji zamítl.

2. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci (*stěžovatelé*) rozsudek krajského soudu napadají z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tedy pro nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky a pro vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata nemá oporu ve spise.

[4] Stěžovatelé tvrdí, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s námitkou hrozící újmy kvůli probíhajícímu ozbrojenému konfliktu. Soud totiž dovodil, že na území Izraele neprobíhá tzv. totální konflikt, a proto pro posouzení hrozby vážné újmy [§ 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu] je nutné prokázat dostatečnou míru individualizace. Podle stěžovatelů je dostatečná míra individualizace prokázána již tím, že v regionu, ve kterém žili, ozbrojený konflikt probíhá. Nesouhlasí ani s posouzením žalovaného, že ze zprávy nazvané *Informace OAMP MV ČR – Izrael – „Bezpečnostní a politická situace v zemi“ (zpráva OAMP)* nevyplyvá, že ozbrojený konflikt probíhá rovněž v části regionu, v němž žili, a tvrdí, že pro posouzení této skutečné hrozby nelze vycházet z jediného dokumentu. Skutečnost, že zpráva OAMP byla vypracována v souladu se zprávou Agentury EU pro azyl a metodologii informací o zemi původu, nemění nic na okolnosti, že si žalovaný nezajistil dostatek podkladů pro posouzení, zda existuje skutečné nebezpečí vážné újmy při navrácení stěžovatelů do jejich vlasti.

[5] Hrozbu vážného nebezpečí stěžovatelé vidí zejména ve skutečnosti, že město R., kde žili, se nachází cca 50 km od Pásma Gazy a v přímé blízkosti Tel Avivu. Nachází se sice v centrální části Izraele, ve které je podle zprávy OAMP bezpečnostní situace obdobná jako před útokem ze dne 7. 10. 2023, jedná se však o oblast sahající až k pobřeží. Podle zprávy OAMP to bylo zejména jižní a centrální území Izraele, na které byly útoky ze dne 7. 10. 2023 vedeny. Na východ od tohoto města navíc leží Západní břeh Jordánu, který je rovněž označen za rizikovou oblast. Stěžovatelé mají též za to, že informace uvedené ve zprávě OAMP si vzájemně odporují. Sice se z ní totiž podává, že v návaznosti na rozsáhlé pozemní a raketové útoky ze dne 7. 10. 2023 zemřelo téměř 1 200 osob, současně z ní ale plyne, že Izrael čelí ojedinělým palestinským raketovým útokům již řadu let, přičemž tyto útoky jsou povětšinou úspěšně a systematicky odraženy. Stěžovatelé nesouhlasí ani se závěrem krajského soudu, že hrozba teroristických útoků a střelby není reálná, neboť k takovému závěru nelze dospět pouze na základě jednoho dokumentu.

[6] Závěrem stěžovatelé namítají, že krajský soud nesprávně posoudil rozhodnutí žalovaného, který nedefinoval a ani se nezabýval nejlepším zájmem nezletilých žadatelů o mezinárodní ochranu. Nejlepší zájem dítěte se přitom podle ustálené judikatury musí promítnout při posuzování existence vážné újmy v podobě vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že příběh stěžovatelů zhodnotil podle informací o zemi původu a dospěl k závěru, že jejich azylový příběh nenaplnuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelé tvrdí stejné skutečnosti, které uvedli již v řízení před krajským soudem, a směřují je proti rozhodnutí žalovaného, nikoli proti napadenému rozsudku krajského soudu. Žalovaný má proto za to, že kasační námitky stěžovatelů nejsou námitkami podle § 103 odst. 1 s. ř. s., a navrhuje, aby NSS kasační stížnost pro nepřípustnost odmítl.

[8] Přestože námitky považuje za nepřípustné, žalovaný připomíná, že k vojenským střetům dochází pouze na dvou místech, a to konkrétně na palestinském území Pásma Gazy a na severu Izraele u hranic s Libanonem. Stěžovatelé však před odjezdem z vlasti žili ve

pokračování

měste R. a stěžovatelka a) pracovala ve městě H.. Obě tato města se nacházejí v centrální části Státu Izrael, přičemž v nich nedochází k žádným ozbrojeným střetům a jsou plně pod kontrolou izraelských bezpečnostních složek. Žalovaný ve svém postupu nehledává ani porušení Úmluvy o právech dítěte, neboť z této úmluvy nelze dovozovat povinnost signatářských států vyhovět každé žádosti nezletilého dítěte o mezinárodní ochranu. V souladu s rozsudkem NSS ze dne 29. 5. 2020, čj. 5 Azs 220/2019-33, žalovaný navíc nejlepší zájem dítěte neabsolutizuje a nevylučuje, aby při posouzení individuálních okolností nemohl převážit jiný konkurující zájem.

3. Posouzení věci NSS

[9] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po přezkumu přípustnosti zabývá tím, zda kasační stížnost svým významem *podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele* ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. Pokud by tomu tak totiž nebylo, musela by být odmítnuta jako nepřijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se přitom může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci NSS.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. *judikatorní odklon*. To znamená, že NSS ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) V napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.* O takové pochybení se může jednat především tehdy, pokud krajský soud:

a) *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu;

b) *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva. Zde však platí, že NSS je povolán přezkoumávat pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[10] Přijatelnost kasační stížnosti je tedy třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Jinými slovy vyjádřeno, teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, NSS posoudí její důvodnost.

[11] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatelé shledávají v nesprávném posouzení, že ozbrojený konflikt neprobíhá v regionu, kde stěžovatelé pobývali. Tímto hodnocením ozbrojeného konfliktu se prý krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení. Druhým důvodem přijatelnosti je podle stěžovatelů v judikatuře NSS dosud neřešená otázka, zda je žalovaný povinen při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu povinen přihlídnout k nejlepšímu zájmu

dítěte i poté, co s účinností od 1. 7. 2023 byl vypuštěn § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. K těmto námitkám uvádí NSS následující.

[12] Otázkou probíhajícího ozbrojeného konfliktu se krajský soud zabýval v bodech 21 až 32 rozsudku. V souladu se žalovaným přitom dospěl k závěru, že „*pokud ozbrojený konflikt nemá na území, z něhož žadatel pochází, charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel „prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (pozn. soudu – zde se jednalo o směrnici 2004/83/ES, citované závěry jsou však použitelné i za účinnosti aktuální kvalifikační směrnice); (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.*“ Krajský soud se zcela dostatečně vypořádal též s požadavkem individuálního ohrožení civilisty v ozbrojeném konfliktu, jelikož podle judikatury SDEU je pro určení vážného a individuálního ohrožení vyžadováno komplexní zhodnocení všech relevantních okolností konkrétního případu. Proto je zapotřebí vyhodnotit zejména intenzitu ozbrojených střetů, stupeň organizace proti sobě stojících ozbrojených sil, délku trvání konfliktu, skutečnosti relevantní pro posouzení reálného nebezpečí vážné újmy, stejně jako jiné okolnosti, jako je územní rozsah provádění svévolného násilí, skutečné místo pobytu žadatele v případě navrácení do dotyčné země nebo regionu a případně úmyslné napadání civilistů válčícími stranami (rozsudky SDEU ze dne 10. 6. 2021, ve věci C-901/19 *Bundesrepublik Deutschland*, nebo ze dne 30. 1. 2014, ve věci C-285/12 *Diakité*).

[13] Krajský soud se náležitě zabýval rovněž námitkou nedostatečných podkladů o zemi původu, přičemž v souladu s ustálenou judikaturou NSS dovodil, že „*informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné*“ (srov. rozsudek ze dne ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). V této souvislosti též konstatoval, že je primárně na žalovaném, aby si tyto informace obstaral. Proto se také zabýval i tím, zda je zpráva OAMP, z níž žalovaný při posuzování žádosti vycházel, dostatečným podkladem pro vyhodnocení bezpečnostní situace v zemi původu a vážného a individuálního ohrožení žadatelů o mezinárodní ochranu. V této souvislosti se věnoval i rizikovým oblastem, do kterých se nedoporučuje cestovat (Pásmo Gazy, Západní břeh Jordánu, příhraniční oblasti se Sýrií, Libanonem, Egyptem a Pásmem Gazy) a hrozbě teroristických útoků.

[14] Lze tak uzavřít, že se krajský soud bezpečností regionu, z něhož stěžovatelé přicestovali, dostatečně zabýval. Vypořádal se s tvrzeným nedostatek informací o zemi původu a náležitě odůvodnil, na základě jakých okolností dospěl k závěru, že v regionu, v němž stěžovatelé pobývali, ozbrojený konflikt neprobíhá.

[15] Ke druhému důvodu tvrzené přijatelnosti NSS připomíná, že z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte vyplývá, že „*zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.*“ Jedná se tak o mezinárodní závazek, který zavazuje správní orgány i při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu.

[16] Z ustálené judikatury NSS se podává, že žalovaný je povinen zohlednit mezinárodní závazky, které pro Českou republiku vyplývají z Úmluvy o právech dítěte, tedy vzít

pokračování

v úvahu i tzv. nejlepší zájem dítěte (srov. rozsudky ze dne 5. 3. 2024, čj. 7 Azs 186/2022-58, nebo ze dne 25. 2. 2022, čj. 5 Azs 82/2020-64). Tento závěr NSS ostatně následuje bod 28 směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (*kvalifikační směrnice*), z něhož vyplývá, že se státy mají při provádění kvalifikační směrnice řídit též nejlepším zájmem dítěte ve smyslu Úmluvy o právech dítěte. Při individuálním posouzení žádosti o mezinárodní ochranu má být podle čl. 4 odst. 3 písm. c) kvalifikační směrnice zohledněn též věk žadatele, přičemž při zohlednění věku je nutné přihlídnout i k jeho nejlepšímu zájmu v případě, je-li žadatel nezletilý (srov. rozsudky SDEU ze dne 22. 11. 2012, ve věci C-277/11 *M.* nebo ze dne 11. 6. 2024, ve věci C-646/21 *K.L.*).

[17] Přestože byl novelou, provedenou zákonem č. 173/2023 Sb., vypuštěn § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu pro nesoulad s kvalifikační směrnicí, nezbavuje to žalovaného povinnosti při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu přihlídnout též k nejlepšímu zájmu dítěte. Tato povinnost vyplývá jak z ustálené judikatury NSS (např. rozsudky ze dne 25. 1. 2013, čj. 5 Azs 7/2012-28, ze dne 25. 2. 2022, čj. 5 Azs 82/2020-64, ze dne 5. 3. 2024, čj. 7 Azs 186/2022-58, nebo ze dne 18. 6. 2021, čj. 5 Azs 162/2020-47), od které není důvod se jakkoliv odchýlit, tak i z rozhodnutí SDEU. Je tak zřejmé, že i tato otázka byla zdejší soudem již dříve vyřešena.

[18] NSS s ohledem na shora uvedené uzavírá, že kasační stížnost je nepřijatelná. K řešení otázky nastolené stěžovateli totiž existuje ustálená judikatura, se kterou je napadený rozsudek plně v souladu, a krajský soud se současně nedopustil ani hrubého pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

4. Závěr

[19] NSS konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli v posuzované věci úspěch, proto jim právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu